

มาตรา ๗ (๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน

ประวัติ สำนักงานจังหวัด

สำนักงานจังหวัด เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด เช่นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทยในส่วนกลางสำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานที่ปรากฏชื่อเป็นครั้งแรกในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งตามมาตรา ๓๘ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้ว่า “ให้แบ่งส่วนราชการของจังหวัด” ดังนี้

(๑) สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของจังหวัดนั้น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบ

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบ”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสำนักงานจังหวัดจะมีปรากฏชื่ออยู่ตามกฎหมายแต่ในทางปฏิบัติ สำนักงานจังหวัดยังไม่เคยได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของตนเองไปประจำปฏิบัติงานอยู่เลย คงมีแต่เฉพาะตัวผู้ว่าราชการจังหวัดเพียงท่านเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระยะแรก ๆ งานของสำนักงานจังหวัด มีปริมาณไม่มากนักซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมายให้แผนกปกครองจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทน

ต่อมาเมื่องานด้านต่าง ๆ ของจังหวัดมีปริมาณเพิ่มขึ้นกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งสำนักงานจังหวัด โดยมีเจ้าหน้าที่ของตนเองปฏิบัติงานอยู่อย่างแท้จริง เพื่อช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งมีอยู่อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับนโยบายจากนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติให้บังเกิดผลแก่ประชาชนในท้องที่ และรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะพัฒนาการบริหารราชการที่จะให้หน่วยงานของทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน่วยงานในจังหวัดได้ขึ้นตรงหรือรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัดจึงต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด และเป็นศูนย์กลางในการประสานแผนและโครงการของทุกกระทรวง ทบวง กรมในจังหวัด

กระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ จึงได้กำหนดให้มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นในสำนักงานจังหวัด ๕ จังหวัด และได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๘ กำหนดให้ขยายการจัดอัตรากำลังเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ อีกจำนวน ๑๖ จังหวัด และในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จำนวน ๔๙ จังหวัดตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้สำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานที่มีขีดความสามารถในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดได้เช่นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยในส่วนกลาง

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารการวินิจฉัยสั่งการการประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบาย ซึ่งได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ขึ้นในส่วนราชการของสำนักงานจังหวัดเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ใน ๕ จังหวัด ได้แก่

พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ ชลบุรี สงขลา และยะลา

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ขยายการดำเนินการเพิ่มขึ้นใน ๑๖ จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา อุบลราชธานี เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี นราธิวาส ลพบุรี สระบุรี นนทบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี สมุทรปราการ สุโขทัย พิจิตร นครปฐม และชุมพร และในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้ขยายเพิ่มขึ้นจนครบทุกจังหวัด

พันธกิจของสำนักงานจังหวัด

เนื่องจากสำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานราชการ จึงมีการจัดโครงสร้างและการบริหารจัดการในรูปแบบขององค์การระบบราชการ (Ideal Type Bureaucracy) ที่แบ่งงานกันตามความถนัดเฉพาะด้าน (Specialization) ยึดหลักสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น (Hierarchy) ยึดกฎหมาย และระเบียบเป็นหลักในการปฏิบัติงาน (Procedures and regulations) เน้นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นส่วนตัว ไม่ยึดติดในตัวบุคคล แต่ยึดตำแหน่งเป็นหลัก (Impersonality) มีรับบุคลากรเข้าทำงาน และเลื่อนตำแหน่งหรือให้ผลตอบแทนตามความสามารถ (Competency) และมีความมั่นคงในอาชีพการงาน (tenure)

สำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา (Back Office) สำหรับผู้ว่าราชการจังหวัด กล่าวคือ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรือแสดงข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการบริหารราชการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

๒.๑ เพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ภายในจังหวัด ในการร่วมกันพัฒนาจังหวัดให้เจริญก้าวหน้า

๒.๒ เป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาราชการของจังหวัด พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารและระเบียบปฏิบัติราชการที่ครบถ้วน

๒.๓ เพื่อบริหารงานภายใต้การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างสูงสุด

๒.๔ เพื่อให้บริการแก่ภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนในสังคม ให้ได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุด

๒.๕ สนับสนุนให้การบริหารราชการของผู้ว่าราชการจังหวัดและของส่วนราชการต่างๆ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของสำนักงานจังหวัด

- (๑) เพื่อตรวจสอบ เสนอแนะ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๒) เพื่อรับผิดชอบงานอื่นๆ ที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง

- (๓) เพื่อกำกับดูแล เกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๔) เพื่อจัดงานบริหารราชการทั่วไปของจังหวัดเช่น งานเลขานุการ งานบริหารงานบุคคล ใน อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๕) เพื่อประสานราชการกับหน่วยงานต่างๆ

อำนาจหน้าที่สำนักงานจังหวัด

- ◇ แพลนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติไปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในพื้นที่
- ◇ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการวางแผน และเครือข่ายสารสนเทศของจังหวัด โดยเป็นศูนย์สารสนเทศของจังหวัด เพื่อการการบริหารและวางแผนพัฒนาจังหวัด
- ◇ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดำเนินการตามแผน กำกับ และติดตามผลการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์นโยบายและแผนพัฒนาจังหวัด
- ◇ อำนวยการ ประสาน ปฏิบัติและสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด
- ◇ ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

การมีภาวะผู้นำ (LeaderShip)

สำนักงานจังหวัด มี หัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และเป็นผู้ที่รับข้อสั่งการหรือข้อราชการจากผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด นำมาสู่แผนงาน/นโยบายการบริหารงานในด้านต่างๆ ดังนั้น หัวหน้าสำนักงานจังหวัดจึงต้องเป็นผู้ที่มีบทบาท มีภาวะผู้นำค่อนข้างสูงในหลายๆ ด้าน ดังนี้

- ๔.๑ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- ๔.๒ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สามารถตัดสินใจในภาวะวิกฤตได้อย่างเด็ดขาด
- ๔.๓ เป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลง ตามสถานการณ์ในปัจจุบัน
- ๔.๔ มีความอดทนต่อภาระหน้าที่ ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา
- ๔.๕ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จิตใจโอบอ้อมอารี มีความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา

๔.๖ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในหน่วยงานให้เกิดความรักใคร่สามัคคีกัน

โครงสร้างและภารกิจ

แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ๑ ฝ่าย ๑ หน่วย

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

- ๑. จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
- ๒. จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย

- แผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ
 - แผนงานของหน่วยราชการตามนโยบายของคณะกรรมการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น (กนภ.)
 - แผนงานถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ
 - แผนงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้อยู่ในแผน กนภ. รวมทั้งองค์กรภาคเอกชนในจังหวัด
 - แผนงานโครงการตามนโยบายพิเศษของรัฐบาล
๓. ประสานและปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด
 ๔. ประสานและดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ๕. สนับสนุนเชิงวิชาการด้านนโยบายและแผนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด
 ๖. ติดตามประเมินผลการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การพัฒนาจังหวัด
 ๗. ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด

กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

๑. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเป็นศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาจังหวัด
๒. จัดให้มีและให้บริการเครือข่ายเชื่อมโยงฐานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารระหว่างส่วนราชการภายในจังหวัด รวมทั้งระหว่างจังหวัดและกับส่วนกลาง
๓. ให้บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
๔. งานตรวจราชการของผู้บริหารระดับสูงจากกระทรวง

กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล

๑. งานฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและยุทธศาสตร์กำลังของจังหวัด
๒. งานสนับสนุนผู้ว่าราชการจังหวัดในเรื่อง กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการบริหารทรัพยากรบุคคล
๓. งานบริหารงานบุคคลในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด
๔. งานประสานกับสำนักงาน ก.พ. และส่วนราชการในการเพิ่มขีดความสามารถและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลจังหวัด
๕. การจัดทำฐานข้อมูลบุคคลจังหวัด
๖. งานพัฒนาบุคลากรของจังหวัด
๗. งานกำหนดสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงาน
๘. งานการวางแผนการใช้กำลังคนในจังหวัด
๙. งานการสรรหาคนดีคนเก่งเข้ารับราชการในพื้นที่
๑๐. งานการรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูง

๑๑. งานส่งเสริมจริยธรรมป้องกันทุจริตและประเทศไทยใสสะอาด
๑๒. งานการเตรียมกำลังคนใหม่
๑๓. พัฒนาระบบบริหารราชการและวิธีการปฏิบัติราชการของข้าราชการส่วนภูมิภาค ให้เป็นไปตาม ม.๓/๑ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี
๑๔. พิจารณาเสนอแนะให้คำปรึกษาแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการในจังหวัด
๑๕. ปฏิบัติงาน ประสานงาน สนับสนุนร่วมมือกับส่วนราชการ ตลอดจนติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบราชการจังหวัด
๑๖. จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาและวางแผนการบริหารกำลังคน
๑๗. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด
๑๘. งาน อ.ก.พ.จังหวัด

ฝ่ายอำนวยการ

๑. บริหารงานทั่วไปของจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัด
๒. เสนอแนะการบริหารราชการตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด \
๓. รับเรื่องราวร้องทุกข์ (ศูนย์ดำรงธรรม)
๔. งานรัฐพิธี ราชพิธี และงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานและจังหวัด
๕. เสนอแนะ การกำกับดูแลการปฏิบัติราชการอันมิใช่ราชการส่วนภูมิภาคของข้าราชการซึ่งประจำอยู่ในจังหวัด ตามที่กฎหมายกำหนด
๖. เสนอแนะ การกำกับกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน องค์กรของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจในจังหวัด

หน่วยตรวจสอบภายในจังหวัดราชบุรี

- การปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในส่วนราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดราชบุรี
